

کلامی در باب انطباق

نویسنده: دکتر محمد یاریگروش

رئیس مرکز آموزشی، درمانی کودکان حضرت علی اصغر(ع)

ان الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون

سوره نحل آیه ۱۲۸

همانا خداوند یار و یاور متقیان و آنانکه نیکوکارند می باشد.

پروردگار مهربان جهت هدایت و تکامل ما رسول گرامی خود حضرت محمد مصطفی (ص) را با کتابی که بیانگر راه سعادت است فرستاد تا ما را به سعادت دنیوی و اخروی رهنمون گردد. الحمد لله رب العالمین نظام جمهوری اسلامی بعد از سالها انتظار بالطف امام زمان علیه السلام و رهنمودهای امام عظیم الشان و به همت خون شهیدانمان تحقق یافت. در چنین فضائی سزااست که هر چه بیشتر تقوی پیشه نمائیم و در اعمال و رفتارمان آنچه مرضای درگاه احدیت است مدنظر قرار دهیم. امر پزشکی و امر طبابت امر مقدسی است و هر چه حدود الهی را بیشتر رعایت نمائیم در تمام دوران درمان بیمارانمان و یا پیشگیری از بیماریهای جسمی و روانی موفق تر خواهیم بود.

رعایت حدود تقوای الهی بر همه مسلمانان واجب است بویژه برای پزشکان مسلمان که الحمد لله از نظر علمی هم ارزش والائی دارند. انطباق امر پزشکی با موازین شرع مقدس اسلام بر همه ما پزشکان و گروه پزشکی امری واجب است و به تقوی نزدیک تر. اگر چشم امیدی به رحمت الهی داریم و یا در نهایت ناامیدی در امر پزشکی برای نجات جان بیمارانمان بدعا متوسل شده ایم، لمس کرده ایم که موفق بوده ایم و خداوند شنوای داناست. پس در شئون شغل خود، در گرفتن شرح حال، معاینه، آزمایشات و تجویز دارو، همواره باید موازین شرعی را رعایت نمود، که نه تنها مانعی برای پیشرفت امور پزشکی نیست بلکه راه تکامل و سعادت نیز می باشد اینک بطور خلاصه عدم ممانعت را در ذیل متذکر می گردیم:

● در معاینه:

در نگاه فقط به عضو مورد نظر و در حد محدود و معاینه خانمها توسط پزشکان خانم و در صورت ضرورت با وجود احادیث و فتاوی شرعی می تواند توسط آقایان پزشک نیز انجام شود.

— در هنگام لمس بدن نامحرم از پوشش نازک می توان استفاده کرد.

— در انجام آزمایشات، اقدام به خون گیری توسط تکنسینهای همجنس مشکل را حل خواهد نمود.

— گرفتن منی از مرد با رعایت نکات شرعی و عدم انجام فعل حرام امکان دارد.

— در بخشهای رادیولوژی از تکنسینهای جنس موافق استفاده شود و در صورت لزوم استفاده از جنس مخالف،

قبلاً مواضع مورد نظر کاملاً محدود شده و یا با پوشش نازک انجام شود.

— در اقدامات فیزیوتراپی نیز انطباق شرعی در لمس و ماساژ امکان پذیر است

● در درمان:

در مصرف داروها منع شرعی نیست.

در موارد بسیار نادری هم که در مصرف دارو موارد حرام پیش آید، فقها مصرف بمقدار ضروری و نه بیش از آن را جایز می دانند.

● در پیوند اعضا:

با مسئله اهداء عضو قبل از پیوند و با رعایت نکات شرعی مانعی بر آن نیست.

و پرورش و بهداشت و درمان و ... در آموزشها و رعایت نکات شرعی

— عدم کنترل و ارزشیابی و امر بمعروف و نهی از منکر، و یا نبودتنبیه و تشویق مناسب در انطباق

— تهاجم فرهنگی: حضور فرهنگ غرب بین همکاران پزشکی و پرستار، رفت و آمد افراد بدون تعهد به مسائل شرعی به کشورهای خارج، و آوردن فرهنگ بی بند و بار غربی در نهران و آشکار

عدم ارائه صحیح الگوهای انطباق از طریق صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

تضعیف انجمنهای اسلامی و بها ندادن به فرزندان انقلاب در سالهای اخیر

چند پیشنهاد بمنظور تسهیل امر انطباق

— جدی گرفتن موضوع انطباق بویژه از طریق وزارتخانه و کنترل و ارزشیابی این مسئله در سطح دستگاههای اجرایی بویژه دانشکده ها و بیمارستانها

— آموزشهای مستقیم و غیرمستقیم در زمینه انطباق و از طریق بیان مسائل شرعی در این زمینه در نمازهای جماعت و کلاسهای اخلاق پزشکی

— ارائه الگوهای صحیح در انطباق از طریق فیلمهای سینمایی و فیلمهای تلویزیونی و برنامه های رادیویی

— گماردن افراد در پستهای اجرایی که عامل به احکام و مراعات کننده اخلاق اسلامی در کار پزشکی خود می باشند و رعایت تقوای الهی را می نمایند.

— پژوهش در زمینه مشکلات انطباق و رفع منطقی مشکلات موجود(انطباق پویا)

نکته آخر اینکه:

رعایت حدود اسلام و انجام تکالیف الهی بر همه ما واجب می باشد و رعایت حلال و حرام محمدی(ص) مانعی در امر پزشکی نیست، بلکه سبب نجات بیمار و پزشک در دنیا و آخرت می شود و اگر اسلام مانع از انجام عملی می شود حتماً منافع بی شماری در هر دو دنیا دارد.

● در کالبدشکافی:

جهت آموزش به دانشجویان پزشکی و توجه به این نکته که رای نجات جان انسان دیگری است مانعی ندارد.

● تلقیح مصنوعی:

از خود شوهر و رعایت نکات شرعی در گرفتن و تلقیح آن، همسر منعی ندارد.

● در تغییر جنسیت:

فقط با رعایت نکات لازم شرعی اجازه می دهند.

● در برنامه های تنظیم خانواده:

مصرف قرص، بستن لوله ها... امکان پذیر است، در صورتی که اجازه شوهر باشد و به سلامتی زبانی وارد نیاید.

● اتانازی:

این اقدام در اسلام حرام است و اجازه داده نشده است.

● سقط جنین:

در شرایط مخصوص شرعی خود بدون گسترش فحشاء جایز است.

چند نکته مهم در مورد عواملی که مانع از انطباق مسائل شرعی در مراکز آموزشی-درمانی می شود:

— کمی اطلاعات گروه پزشکی از نکات شرعی و یا عبارتی عدم آگاهی

— بی توجهی تعدادی از همکاران و بی قید بودن آنان به رعایت مسائل شرعی بگونه ای که تعدادی از بیماران و خانواده آنان در حضور پزشک هیچگونه قید و بندی را رعایت نمی نمایند.

— عدم هماهنگی لازم در تمام دستگاهها: مثلاً بین آموزش